

JAK PROMĚNIT
MÍSTNÍ KOMUNITU V OBČANSKÝ
PROSTOR
PRO MLÁDEŽ

PŘÍRUČKA PRO PRACOVNÍKY S MLÁDEŽÍ (IO3)

í

ÚVOD	4
KAPITOLA 1: POROZUMĚNÍ KOMUNITNÍMU PROSTORU PRO MLÁDEŽ	6
A. OBECNÉ ÚVAHY O MLÁDEŽI.....	6
B. OBECNÉ ÚVAHY O SPOLEČENSKÉ A POLITICKÉ PARTICIPACI MLADÝCH LIDÍ.....	9
C. OBECNÉ ÚVAHY O OBČANSKÉM PROSTORU PRO MLADÉ.....	10
KAPITOLA 2: POCHOPENÍ ROLE PRÁCE S MLÁDEŽÍ VE VYTVÁŘENÍ OBČANSKÉHO PROSTORU ..	12
A. O VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI MLÁDEŽE.....	12
B. ZÁKLADNÍ STANDARDY KVALITY ČINNOSTI V OBLASTI PRÁCE S MLÁDEŽÍ	13
C. ÚLOHA PRACOVNÍKŮ S MLÁDEŽÍ PŘI POSILOVÁNÍ POSTAVENÍ MLADÝCH LIDÍ A PROMĚNĚ MÍSTNÍCH KOMUNIT V OBČANSKÝ PROSTOR PRO MLÁDEŽ	15
KAPITOLA 3: METODY A AKTIVITY	17
A. METODY VYTVÁŘENÍ OBČANSKÝCH PROSTORŮ	18
1. Noviny pro mladé.....	18
2. Řídíme školu společně	21
3. Všichni mladí na palubě	23
4. Komunitní poradní sbor pro záležitosti mládeže	25
5. Vytváření občanského prostoru pro mládež.....	27
6. Informační místo pro mládež na jedno kliknutí	29
B. METODY ZAPOJENÍ A POSÍLENÍ POSTAVENÍ MLADÝCH LIDÍ PROSTŘEDNICTVÍM OBČANSKÝCH PROSTOR	31
7. Zprávy pro všechny mladé lidi	31
8. První krůčky k aktivnímu občanství	33
9. Dobrovolnictví vám otevře obzory	35
10. Utvářejte svou komunitu.....	37
11. Mládež v centru pozornosti	38
12. Podejte pomocnou ruku svým kolegům	40

C. METODY, JAK POZNÁT ÚBYTEK OBČANSKÉHO PROSTOR ZMENŠUJE, A JAK PROTI NĚMU BOJOVAT.	41
13. Když o tom nepíší, neznamená to, že to neexistuje!	41
14. Vzdělání patří mládeži	43
15. Neodrazujte mládež od pomoci!	45
16. Naslouchejte mladým dřív, než rozhodnete o jejich budoucnosti	47
17. Už žádné překážky pro mládež	49
18. Poskytněte mladým lidem přístup ke kvalitním informacím	51
KAPITOLA 4: ÚSPĚŠNÉ PROJEKTY NEBO METODY UPLATŇOVANÉ V KOMUNITĚ	53
OLTALOM SPORT ASSOCIATION (MAĎARSKO)	53
INEX-SDA (ČESKÁ REPUBLIKA)	55
FITT - NADACE TIMIS COUNTY YOUTH FOUNDATION (RUMUNSKO)	56
KAPITOLA 5: JAK POUŽÍVAT TUTO PŘÍRUČKU	58
ZÁVĚRY	59
PŘÍLOHY	60

ÚVOD

Tato příručka je jedním z výstupů projektu "Here To Stay" - strategického partnerství koordinovaného International Sports Alliance (Nizozemsko) ve spolupráci s Oltalom Sportegyesulet (Maďarsko), Fundatia Judeteana pentru Tineret Timis - FITT (Rumunsko), Sticing International Child Development Initiatives (Nizozemsko) a INEX, Sdružení Dobrovolných Aktivit, z.s. (Česká republika). Cílem našeho partnerství je vytvořit příznivé a produktivní prostředí pro práci s mládeží a usnadnit tak proces zapojování mladých lidí do rozhodování a využívání občanského prostoru. Přesněji řečeno, snažíme se obohatit práci s mládeží a motivovat mladé lidi k aktivní účasti skrze sociální aspekty, které jim jsou blízké: sport, tanec, hudbu, umění. V tomto projektu využíváme sílu sportu a kultury ke kapacitnímu posílení práce s mládeží směřujícímu ke rozšíření občanského prostoru vedeného mládeží a zvýšení občanské angažovanosti mladých lidí.

Pro dosažení našich cílů jsme nejprve zmapovali zásadní faktory úspěchu pro rozvíjení občanského prostoru pro mladé lidi v rámci evropské práce s mládeží. Proto **jsme zkombinovali výzkum v terénu a od stolu** a pracovali na třech různých úrovních: a) vytvoření teoretického rámce pro rozvoj občanského prostoru vedeného mládeží; b) vytvoření dobré praxe, která zajistí praktickou využitelnost výsledků výzkumu; c) zmapování nezbytné podpory pro pracovníky s mládeží, která celý proces usnadní.

Druhým výstupem je **otevřený virtuální interaktivní občanský prostor** pro sdílení dobré praxe a inspirace pro nové iniciativy. Tento virtuální prostor je platformou pro mládež, pracovníky s mládeží a organizace pracující s mládeží a představuje širokou škálu příkladů dobré praxe, které vycházejí z reality a potřeb poskytovatelů práce s mládeží.

Třetím krokem je tato příručka, jejímž cílem je **napomáhat a podpořit práci s mládeží při vytváření občanského prostoru pro mládež**. Tato příručka je sborník metod, nástrojů a pomůcek pro pracovníky s mládeží, které jim **pomohou vytvářet prostory pro mládež** v jejich vlastních komunitách.

Cílem tohoto výstupu je poskytnout pracovníkům s mládeží **nové a praktické znalosti, podpůrnou dokumentaci a know-how**, jak usnadnit proces posilování postavení mladých lidí v občanském prostoru.

Inovativní charakter tohoto výstupu spočívá v kombinaci **budování kapacit v oblasti mládeže, metodických pokynů a zdrojů pro realizátory plánování práce s mládeží**, která jim umožní začlenit zásady občanského prostoru do jejich každodenní práce.

Naším cílem je vytvořit **snadno použitelný nástroj** pro pracovníky s mládeží.

"Jak proměnit místní komunitu v občanský prostor pro mládež" je příručka, která obsahuje metody pro vytváření občanského prostoru a inspiraci pro metody vedoucí ke zlepšení nebo přizpůsobení stávajících komunitních uměleckých, kulturních a sportovních postupů na občanský prostor, ve kterém by se mladí lidé mohli lépe uplatnit.

Řeší také **potřeby práce na různých úrovních** (vyspělých) komunit (města vs. obce). Obsahuje výstupy/inverze, které **lze využít při obecných školeních a tipy a triky pro budování dialogu** mezi tvůrci politik/úředníky a mladými lidmi. Naším cílem je touto příručkou přivést pozornost pracovníků **s mládeží k vnímání občanskému prostoru**, který zahrnuje **celou komunitu**.

Je důležité zmínit skutečnost, že **jsme tuto příručku vytvořili v období pandemie**, a nové výzvy, kterým jsme stejně jako společnost ve svém celku museli čelit, nás vedly k přizpůsobení obsahu tak, aby ji pracovníci s mládeží mohli využít i v takových "jiných" podmínkách.

KAPITOLA 1: POROZUMĚNÍ KOMUNITNÍMU PROSTORU PRO MLÁDEŽ

A. OBECNÉ ÚVAHY O MLÁDEŽI

Hovoříme-li o mládeži ze sociologického pohledu, bereme ji buď jako **sociální jev**, nebo jako **součást sociální struktury**. Nemůžeme však přehlížet fakt, že každá z věd, která mládež analyzuje (psychologie, antropologie, demografie, sociologie) vytvořila určitý "portrét" mladého člověka. V této příručce se nechceme hlouběji zabývat vědeckými analýzami mladých lidí, nemůžeme ale opomenout, že mnoho prací bylo věnováno zkoumání otázek jako: Jaké jsou nejdůležitější změny v průběhu mládí? K jakým změnám během mládí dochází a jak dlouho tento proces trvá? Kdy mládí začíná a kdy končí? Jak probíhá přechod do dospělosti? Zároveň můžeme tyto práce rozdělit na ty, které **analyzovaly mladé lidi jako jednotlivce** (se zaměřením na osobní vývoj), a ty, které **je analyzovaly jako skupiny** (jako generace).

V psychologii, například, byly v minulosti vytvořeny teorie a vydána pro, z nichž se některé soustředily na význam dětství v osobnostním vývoji člověka, jiné prohlašovaly, že člověk se vyvíjí během svého života, a další (např. A. Maslow) se zaměřily na jednotu lidského bytí a na skutečnost, že je nutné maximalizovat lidský potenciál (všichni potřebujeme pokrýt potřeby svého sebeuskutečnění). Nicméně je zřejmé, že pro etapu mládí jsou relevantní všechny druhy vývoje, a to psychosexuální, kognitivní, morální, vývoj identity atd.

Pokud jde o antropologii, je to obor, který studoval nejvíce **mladé lidi jako sociální fakt**. Dříve bývala etapa mládí kratší než v současnosti a lidé byli dospělými povinnostmi pověřováni v průběhu života mnohem dříve (např. sňatek, práce, tituly atd.).

Demografie studuje **mladé lidi jako věkovou skupinu** (jako **demografický jev**). Proto jsou pro tento obor velmi důležitá data jako množství, rozložení, migrace, počet sňatků, počet úmrtí atd. Proto je věk jednou z nejdůležitějších proměnných pro výsledky analýz vypracovaných v této odborné oblasti, která studuje i **generace**. Jedná se o věkové skupiny (vztahované k roku narození). Odborníci dělí století na 20 generací (nová generace se počítá každých pět let). Proč je však důležité rozdělovat lidi do generací a analyzovat populaci podle tohoto ukazatele? Věková struktura obyvatelstva ovlivňuje

kulturní, politické a ekonomické procesy. Mladší populace určuje reprodukční schopnost, kontinuitu, konkurenci na trhu práce, vzdělávací systém, migraci z venkova do měst a podobně.

Sociologie se pak v neposlední řadě zaměřuje na proměny lidské osobnosti v mládí a na skupiny mladých lidí. Díky této vědě již mládí není pouze biologickým, psychologickým nebo kulturním faktem, ale stává se faktem sociálním. Sociologie analyzuje sociální integraci mladých lidí, sociální deviace, sociální participaci, marginalizaci, kulturu, životní styl, formování a dynamiku skupin, nerovnosti a tak podobně.

Co to vlastně "mládí" je?

Stručně řečeno, mládí je etapa lidského vývoje, přechodné období vedoucí k dospělosti. Věk je proměnná, kterou odborníci obvykle používají ke stratifikaci změn, k nimž v životě mladého člověka dochází. Všichni si však musíme uvědomit, že toto vymezení není jednoznačné (liší se podle myšlenkových škol, kultur a časového rámce výzkumu). Mnohdy se za horní hranici mládí považuje věk 30 let (i když některé práce zdůrazňují význam závěrečného předělu mezi 25. a 30. rokem života). Jindy je jako reference používáno buď rozdělení vzdělávacích cyklů nebo období dospívání (konec tohoto stupně, tedy 18 let je bráno jako stávající výchozí bod dospívání mládeže).

Jako dočasná klasifikace může posloužit rozdělení do tří vývojových etap, a to: a) 15-18 let; b) 19-25 let; c) 26-30 let.

Nicméně například v zemích EU je věkové rozlišení mladých lidí různé, v Rakousku, například, 14-24-30 let, v Bulharsku 15-29 let, Chorvatsku 15-30 let, v České republice 13-30 let, ve Finsku do 29 let, v Maďarsku 15-29 let¹, v Itálii 15-28/35 let, v Nizozemsku do 25 let, v Rumunsku 14-35 let, ve Španělsku 15-29 let.

Na cestě k samostatnosti dnes čelí mladí lidé jak individuálním, tak společenským výzvám. Tento proces je proto v moderní době delší než dříve a vyznačuje se kritickými momenty, vzestupy i pády, úspěchy i neúspěchy. Obvykle (ale ne vždy) chodí mladí lidé do 18 let věku do školy. Poté si začnou hledat práci. Jiní pokračují ve studiu. Někteří se ožení (mnohdy se mladé ženy vdávají dříve, než mladí muži) a jsou i mladí lidé, kteří se stanou rodiči. Mnoho rozhodnutí, která mladí lidé v životě přijímají, závisí nejen na jejich osobních potřebách, ale také na kulturním, ekonomickém a sociálním prostředí. Vývoj země proto ovlivňuje mechanismy podpory pro mladé, umožňující jim osamostatnit se v raném věku.

Aniž bychom snižovali hodnotu a význam různorodosti jednotlivce, je pro účel porozumění mladým lidem vhodnější vrátit se ke generačnímu pohledu a zohlednit rozvrstvení a výzvy, které z něj vyplývají. Rozděluje dva typy společností – tradiční, **tedy paternalistickou a autoritářskou společnost a moderní, tedy demokratickou společnost**, kde je mládeži vyhrazeno rovnoprávné

¹ Neexistuje žádná věková definice, ale každých 5 let je prováděn rozsáhlý kvantitativní výzkum zaměřený na tuto věkovou skupinu > <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/content/youthwiki/11-target-population-youth-policy-hungary-0>.

místo u stolu a je jí přiznána rovnocenná role účastníka hospodářského, sociálního, politického a kulturního života. **Jde ale o běžnou praxi, nebo na mnoha místech stále jen o teorii?**

B. OBECNÉ ÚVAHY O SPOLEČENSKÉ A POLITICKÉ PARTICIPACI MLADÝCH LIDÍ

Při analýze tohoto fenoménu a zejména důvěry mladých lidí v sociální a politickou prostředí, je třeba se zaměřit na několik klíčových prvků:

- důvěra mladých lidí v instituce společnosti.
- postoje vysokoškolských studentů k sociálním a politickým procesům.
- vnímání veřejné spravedlnosti mladými lidmi z hlediska spravedlnosti a korupce.
- postoj společnosti k mladým lidem.
- spokojenost mládeže v oblastech života (rodinný život, vztah s rodiči, emoce, profesní činnost, volný čas, kariéra).
- tolerance mladých lidí, pokud jde o porušování pravidel.
- vnímání budoucnosti.
- sebeprojekce mladých lidí v sociálním prostředí.
- potenciál mladých lidí a jejich záměr migrovat.

Jednou z nejdůležitějších "přísad" kultury a civilizace společnosti představují hodnoty. Proto nás velmi zajímá, jakým hodnoty jsou pro mladé podstatné. A abychom mohli tyto hodnoty identifikovat, musíme nejprve pochopit, jak je naše cílová skupina spojena s tradicemi, tedy zda tu existuje kontinuita, či nikoli, a jak je propojena se staršími generacemi. Zároveň je třeba prozkoumat míru solidarity mezi mladými lidmi a stejně i jejich úroveň jejich odpovědnosti, ovlivněnou souborem dovedností, kterými jsou vybaveni. Pro analýzu této důležité složky je třeba provést výzkum na souborech předem definovaných hodnot, které jsme rozdělili následujícím způsobem: hodnoty a) - vztahy (např.: rodina, láska, děti, přátelé); hodnoty b) - zdroje (např.: peníze, dům, sláva, zboží); hodnoty c) - cíle (kariéra, čest, svoboda, zábava). V neposlední řadě je třeba se při analýze hodnot zabývat ještě několika dalšími prvky:

- sociální a ekonomické podmínění hodnotové orientace mladých lidí.
- kariéra a hodnotová orientace mladých lidí.
- sociální a ekonomické prostředí a hodnotová orientace mladých lidí.

Hodnoty identifikované v předchozí části představují stavební kámen při vytváření profilu naší cílové skupiny z hlediska sociálních vztahů a jejich propojení s ostatními složkami společnosti. Analýza vztahu mladých lidí k médiím, ke škole, k veřejným institucím apod. se proto nabízí jako další

logickým krok.

C. OBECNÉ ÚVAHY O OBČANSKÉM PROSTORU PRO MLÁDEŽ

Je pravda, že mládež jako skupina představuje průřezovou problematiku, protože zahrnuje všechny výzvy a příležitosti, problémy a řešení, zkrátka všechny společenské oblasti, které se týkají skupiny obyvatel určité věkové kategorie. To by však nemělo být argumentem pro to, aby obce nevytvářely vlastní specifické politiky a programy, infrastrukturu a lidské zdroje určené právě pro mládež. Každá komunita, která se odvolává na "inkluzivní přístup k mladým lidem v rámci svých programů", ale nevěnuje jim zvláštní pozornost, je ve skutečnosti komunitou, která nevěnuje dostatečnou pozornost svým současným a budoucím generacím, potřebám, aspiracím a vizím svých mladých obyvatel, spojených s budoucností komunity, ve které žijí.

Proto by každá komunita měla dát prostor mladým lidem, kteří jsou její nedílnou součástí, kde by mohli přispět k rozvoji svému i komunity, ve které žijí. K tomu, aby se komunita stala skutečným veřejným prostorem pro mladá, je třeba namíchat alespoň šest "ingrediencí": média, vzdělávání, asociativní kontext, dialog s veřejnými institucemi, infrastruktura pro mladá a online aktivity.

Média jsou důležitá nejen pro prezentaci všech aspektů mládeže, ale jako prostor, kde se mládí mohou vyjádřit a tím propojit s celou komunitou.

Vzdělávání má poskytnout mladým lidem osobní a profesní rozvoj, je ale důležité, aby oni sami byli aktivní součástí tohoto procesu, který se jich přímo týká. V neposlední řadě je pro zdárný rozvoj třeba zohlednit jejich zpětnou vazbu samotných mladých lidí.

Asociativní kontext by měl být cíleně rozvíjenou součástí každé demokratické komunity. Při mapování neziskových struktur tvoří mladí lidé jeden z nejdůležitějších zdrojů občanské angažovanosti, aktivismu a sociální podpory. Studentské svazy, mládežnické nevládní organizace a neformální skupiny mladých lidí jsou relevantními kolébkami aktivních občanů, kteří se později stanou významnými osobnostmi na úrovni komunity.

Veřejné instituce pak vytvářejí a uplatňují politiku mládeže a další politiky, které se mladých lidí dotýkají. Jak uvádí jedna ze zásad Revidované evropské charty o účasti mladých lidí na místním a regionálním životě, "místní a regionální úřady by měly zajistit, aby ve všech oblastech, v nichž hrají určitou roli, byly zohledněny potřeby a názory mladých lidí. Mělo by se tak dít ve spolupráci a po konzultaci s mladými lidmi".

Není důležité jen to, jaké jsou otázky týkající se mladých lidí a s kým by se měli v komunitě ztotožnit, stejně tak je podstatné, aby mladí lidé disponovali bezpečným fyzickým i virtuálním zázemím, kde se

mohou scházet, provozovat aktivity, které si sami navrhnou, experimentovat a učit se z těchto zkušeností. Inkluzivní by měly být nejen zásady a metody, ale také infrastruktura. Ať už mluvíme o centrech mládeže nebo jejich virtuálních alternativách, nebo o veřejných prostranstvích, mladí lidé by měli vědět, že mají na tato místa přístup a že se tam necítí jako hosté, ale jako vlastníci, což znamená nejen tyto prostory využívat, ale také o ně pečovat.

Kontext pandemie nás poučil o důležitosti bezpečného virtuálního prostoru a ukázal nám důležitost online aktivit. Práce z domova, účast na online kurzech nebo udržování rodinných kontaktů, to vše nás stavělo do situace, kdy jsme většinu svých aktivit přizpůsobovali skupinovému online vazbám. Sociální aktivismus se v tu chvíli proměnil a mladí lidé se museli přizpůsobit, aby na dálku přispěli k odolnosti a rozvoji svých komunit. Tímto způsobem musíme považovat online občanské prostory za ještě důležitější než dříve a výsledek online aktivismu by měl mít větší váhu než před pandemií Covid-19.

KAPITOLA 2: POCHOPENÍ ROLE PRÁCE S MLÁDEŽÍ VE VYTVÁŘENÍ OBČANSKÉHO PROSTORU

A. O VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI MLÁDEŽE

Práce s mládeží může evokovat přístupná a zábavná činnost a vlastně by taková i měla být. Pokud ale chceme být dobrými pracovníky s mládeží, měli bychom si uvědomit zásady vzdělávání v oblasti mládeže, pochopit vztah mezi školiteli a žáky, projít si pedagogický přístup a metodiku a porozumět faktorům, které ovlivňují kvalitu práce s mládeží.

Kdo se chce stát pracovníkem s mládeží, měl by si uvědomit, že vzdělávání v oblasti mládeže by mělo být transparentní a zaměřené na žáka. Cíle, obsah a metodika vzdělávání by měly být věcí dohody mezi školiteli a studujícími. Vše by mělo být založeno na důvěře, dobrovolnosti a zapojení se učících, zkrátka na demokratických hodnotách a postupech. Ve školení v oblasti mládeže bere za své učení učící se osoba.

Vztah mezi školiteli a studenty by měl být založen na rovnosti a paritě. Jinými slovy, jde o partnery, z nichž má každý svou roli, odpovědnost a kompetence. Vhodné prostředí pro vzdělávání je utvářeno vzájemným respektem, uznáním, hodnotou, důvěrou, spoluprací a reciprocitou (školitele musíme vnímat také jako studenty a školené osoby jako odborníky ve svých oborech).

Vzdělávání v oblasti mládeže je obecně zaměřeno na rozvoj kompetencí, je holistické a procesně orientované, jeho metody by měly kombinovat kognitivní, afektivní a praktický rozměr učení a propojovat individuální učení a učení ve skupinách. Současně se školení zaměřuje na zážitkové učení a využívání mezikulturních setkání jako nástrojů učení. Stručně řečeno, odborná příprava v oblasti mládeže je zaměřena na sebe sama, je sociálně orientovaná, interaktivní a využívá aktivizační metody.

Ať už se pracovníkem s mládeží teprve chcete stát, nebo jím již jste a chcete se dále profesně rozvíjet, nebo jste pracovníkem s mládeží a vedete aktivity pro mladé lidi, měli byste zvážit některé aspekty kvality bez ohledu na to, v jaké roli se nacházíte, ať jako školitel nebo jako studující. Důležité je věnovat pozornost kontextu vzdělávací aktivity a relevanci vzdělávacích cílů. Jinými slovy, zaměřte se na své potřeby (nebo potřeby svých studujících) a potřeby společnosti obecně. Po tomto prvním kroku následuje realizace aktivity (včetně přípravy a následných kroků) ze strany organizátorů a

učitelů/školitelů, ke které je třeba přistupovat jak z hlediska vzdělávacího, tak z hlediska organizačního, včetně zajištění odpovídajících zdrojů. Forma aktivity se týká délky trvání, místa, způsobů školení/výuky, počtu školitelů a účastníků atd. Pedagogický design popisuje metodiku, metody a "architekturu učení" aktivit, včetně jejich načasování, obsahu a cílů učení.

Velmi důležitým aspektem je výukové prostředí, tedy výukové prostory, infrastruktura, vybavení a zajištění podpory. V neposlední řadě je třeba velmi pečlivě zvážit následný follow-up a evaluaci aktivity, významné pro budoucí vývoj.

B. ZÁKLADNÍ STANDARDY KVALITY ČINNOSTI V OBLASTI PRÁCE S MLÁDEŽÍ

Výhodou neformálního vzdělávání jako klíčového faktoru práce s mládeží jsou metody založené na komunikaci: interakce, dialog, mediace. Dalším důležitým rysem je skutečnost, že je blízké problémům reálného života, je zážitkové a orientované na učení se praxí, využívá mezikulturní výměny a setkávání se jako nástroje učení a jeho cílem je předávat a uplatňovat hodnoty a dovednosti demokratického života. Skutečnost, že jeho aktivity jsou založeny na zkušenosti, praxi, experimentování, že jeho metody jsou sociálně zaměřené (partnerství, týmová práce, networking) a sebeřízené (tvořivost, objevování, odpovědnost), umožňuje neformálnímu vzdělávání stát se velmi účinným nástrojem při utváření komunity.

Aby však pracovník s mládeží pochopil, jak vést mladé lidi k objevování a upevňování jejich role v komunitě, musí si sám být vědom potřeb mladých lidí a obecných potřeb vyplývajících ze specifických problémů sociálního prostředí nebo komunity. Zároveň si musí být pracovník s mládeží vědom profesních a osobních rozvojových potřeb mladých lidí, se kterými pracuje. A aby se tak stalo, měl by si vypracovat analýzu potřeb na základě dotazníků, individuálních rozhovorů nebo jiných zdrojů vydaných školami, univerzitami nebo jinými institucemi. Analýza potřeb by měla mít vymezený rozsah, měla by systematicky vycházet z dostupných informací o znalostech, zohledňovat latentní i manifestní potřeby, obsahovat popis výsledků, jejich interpretaci a doporučení k přijetí opatření, a přesto by její výsledky měly být dostupné a transparentní.

Proto by všechny aktivity měly být navrženy tak, aby odpovídaly výše uvedeným potřebám a byly koncipovány tak, aby splňovaly jasné sociální a vzdělávací cíle. Tyto cíle by měly být realistické a dosažitelné s ohledem na dostupné zdroje, formulované způsobem a formou, které umožňují jejich vyhodnocení, měly by se vztahovat ke zjištěným potřebám účastníků, znamenat změnu a/nebo opatření směřující ke změně v realitě a chápání účastníků, zejména prostřednictvím rozvoje a uplatňování specifických kompetencí.

Pokud se aktivita zaměřuje na skupinu mladých lidí, je důležité navrhnout profil účastníků podle zjištěných potřeb a již stanovených cílů a složení skupiny by mělo dosáhnout dobré rovnováhy mezi společnými rysy a rozmanitostí v kontextu aktivity (složení podle pohlaví, věku, vzdělání, profese, socioekonomického statusu, kulturního/etnického původu, jazyka, zkušeností a kompetencí souvisejících s tématem, motivace atd.).

Návrh činnosti se musí zaměřit na vzdělávací podmínky, které musí být naplánovány a odůvodněny s ohledem na cíle, jichž má být dosaženo, na role a vztahy mezi různými typy aktérů (účastníci, školitelé, organizátoři atd.), které musí být předem vyjasněny a transparentní, a na zkušenosti, kvalifikaci a kompetence pracovníka s mládeží, které by měly splňovat požadavky nezbytné pro dosažení cílů a pro realizaci vzdělávacích podmínek.

Aktivita by měla být dobře navržena, naplánována a provedena, co se týče řízení, informací a komunikace, rolí a vztahů a týmu pracovníků s mládeží. To znamená, že by měla být připravena včas a s odpovídajícími zdroji, např. vhodným školením, ubytovacím a stravovacím zařízením, dostupností aktivity pro osoby s omezenými možnostmi, odpovídajícím virtuálním vzdělávacím prostředím a popisem aktivity. Výběrem účastníků by měl být transparentní. Účastníci by měli rozumět sociálním a vzdělávacím cílům aktivity a být včas informováni o očekávané přípravě před aktivitou, o logistických a finančních stránkách, role a odpovědnosti by měly být vyjasněny a sděleny všem zúčastněným tak, aby se všichni aktéři cítili ve svých rolích dobře a kompetentně. Komunikační kanály mezi všemi aktéry by měly být vyjasněné atd.

Aktivita by měla být průběžně monitorována, což prohloubí její účinnost a efektivitu v průběhu přípravy a realizace a zabráni případným problémům. Monitorování musí probíhat po celou dobu přípravy, realizace, hodnocení a následné kontroly aktivity podle stanovených pracovních plánů, termínů atd., uplatňování pedagogického přístupu, programu, metodiky a metod, dosahování (průběžných) cílů, výstupů a výsledků. Současně by měla být aktivita vyhodnocována, což zahrnuje předběžnou evaluaci s ohledem na cíle a koncepci aktivity, průběžnou evaluaci na pravidelné bázi v průběhu aktivity s ohledem na její programové prvky, závěrečnou evaluaci se účastníky na konci aktivity, včetně zpětné vazby od účastníků pro školitele, a následnou evaluaci po ukončení aktivity s ohledem na její dopad.

Do procesu evaluace by měli být zapojeni i účastníci s cílem přispět k učení všech zúčastněných aktérů ve smyslu "učících se organizací" a k rozvoji kompetencí pracovníků s mládeží. Evaluace je mechanismus, který slouží ke zlepšení vývoje a realizace budoucích aktivit.

Poslední fází aktivit práce s mládeží je zviditelnění výsledků. Pokud je to relevantní, výstupy a výsledky by měly být zveřejněny a šířeny mezi širší veřejnost, komunitu a účastníci by měli být povzbuzováni k tomu, aby uvedli v praxi to, co se naučili, a sami rozvíjeli a realizovali navazující aktivity.

C. ÚLOHA PRACOVNÍKŮ S MLÁDEŽÍ PŘI POSILOVÁNÍ POSTAVENÍ MLADÝCH LIDÍ A PROMĚNĚ MÍSTNÍCH KOMUNIT V OBČANSKÝ

Pracovníci s mládeží by měli být připraveni reagovat na potřeby a aspirace mladých lidí a k tomu potřebují především porozumět sociálnímu kontextu života mladých lidí. Proto zdůrazňujeme význam analýz potřeb. Pracovníci s mládeží musí s mladými lidmi budovat od prvního setkání pozitivní a neodsuzující vztahy, jednat s nimi jako se sobě rovnými a projevovat otevřenost při diskusi o osobních a emocionálních problémech, pokud jsou nastoleny v kontextu práce s mládeží,

Pracovník s mládeží hraje důležitou roli v poskytování příležitostí k učení a měl by mladé lidi jednak podporovat při zjišťování jejich vzdělávacích potřeb, přání a stylů, ale zároveň je zapojit do plánování, realizace a hodnocení činností. Jedním z poslání pracovníků s mládeží je vytvářet pro účastníky bezpečné, motivující a inkluzivní prostředí pro učení.

Pracovníci s mládeží mají podporovat interakci mezi mladými lidmi z různých prostředí, ať už místně nebo mezinárodně a umožnit jim tak poznat jiné země, kulturní prostředí, politická přesvědčení, náboženství atd., mají podporovat mladé lidi v rozvíjení jejich kritického myšlení a porozumění společnosti a moci, fungování sociálních a politických systémů a způsobu, jakým je mohou ovlivnit, mají pomáhat mladým lidem identifikovat a převzít odpovědnost za roli, kterou chtějí hrát ve své komunitě a společnosti. Jinými slovy, úkolem pracovníků s mládeží je podporovat a zmocňovat mladé lidi k porozumění společnosti, ve které žijí, dát jim nástroje, aby se do ní aktivně zapojovali, a aby spoluvytvářeli politiku a programy, které se jich týkají.

S ohledem na všechny tyto skutečnosti by měl pracovník s mládeží identifikovat zdroje, které by mohly přispět k rozvoji občanského prostoru pro mládež v dané komunitě. Naším cílem je pojmut celé město nebo čtvrť (ve velkých městech) jako celek, jako jeden velký občanský prostor pro mládež. Je to právě rozvoj pocitu sounáležitosti mladých lidí s vlastní komunitou, na který by měli pracovníci s mládeží klást důraz. Mladí lidé by měli mít přístup i jinam, než do prostor speciálně pro ně a jejich aktivity určených, tj. do škol, univerzit, mládežnických center, knihoven apod. Zároveň platí, že ne všechny komunity disponují všemi těmito zařízeními. Úkolem pracovníků s mládeží je proto pomáhat mladým lidem přeměnit všechny "klíčové" prostory v jejich komunitách na občanské prostory pro mládež a v komunitách, které všechny tyto prostředky nemají, podporovat mladé lidi v rozvoji takových prostor. Konečným výsledkem je znásobit model občanských prostor pro mládež v co největším počtu komunit.

V této příručce jsme identifikovali šest "ingrediencí", které musí komunita obsahovat, aby se mohla stát občanským prostorem pro mládež: média, vzdělávání, asociativní kontext, dialog s veřejnými institucemi, infrastruktura pro mladé lidi, online aktivity.

Je to právě v komunitách, které poskytují mladým lidem jen málo možností, jak se zapojit, projevit, a rozvíjet, kde pracovník s mládeží musí o to více podporovat mladé lidi v rozvoji a přeměně již existujících prostor na občanské prostory otevřené i jim samotným. To znamená, že úkolem pracovníka s mládeží je sdružovat mladé lidi, předkládat jim tyto cíle a společně s nimi navrhovat aktivity určené k rozvoji občanských prostor pro mládež. Pracovník s mládeží se také může zapojit do podpory vytváření a/nebo činnosti neformálních skupin mladých lidí nebo mládežnických organizací.

Tam, kde komunita již dokázala otevřít svůj občanský prostor i mladým lidem, mají pracovníci s mládeží za úkol zapojit a zmocnit mladé lidi. Jen tak může občanský prostor plnit svůj účel a práce s mládeží a s ní spojené aktivity napomoci zachovat občanskou angažovanost mládeže.

Mohou nastat situace, kdy se z jakýchkoli důvodů občanský prostor pro mládež zužuje, potom je úkolem pracovníka s mládeží podporovat mladé lidi při identifikaci příčin tohoto stavu a vyvíjet aktivity pro jeho zlepšení tak, aby byl přístup mládeže do občanského prostoru obnoven.

V následující kapitole představíme pracovníkům s mládeží aktivity vhodné pro jednotlivé situace a typy občanského prostoru pro mládež. Je však velmi důležité zdůraznit, že tyto aktivity mohou realizovat nejen pracovníci s mládeží s mladými lidmi, ale také mládežnické nevládní organizace, učitelé a další příslušné zainteresované strany, které chtějí podporovat mladé lidi a jejich aktivní občanství.

KAPITOLA 3: METODY A AKTIVITY

Příručka "Jak proměnit místní komunitu v občanský prostor pro mládež" obsahuje metody, které lze použít v různých kulturních/sociálních prostředích a v různých oblastech práce, je určena pro pracovníky s mládeží po celém světě, poskytuje snadno použitelné příklady, **jak vytvořit občanský prostor** a **jak posílit a zapojit**, a zohledňuje **různé občanské prostory**.

Tato příručka je sborníkem metod, nástrojů a pomůcek pro pracovníky s mládeží při vytváření občanských prostor pro mládež v jejich vlastních komunitách.

U každé "složky", budou podle metody, pod kterou spadá, popsány její vlastnosti před realizací aktivit a ideální dovednosti, o které usilujeme (po realizaci aktivit), při dosažení cílů dané metody.

- Aktivita se opírá o základní zásady a postupy neformálního vzdělávání.
- Aktivita odpovídá zjištěným potřebám komunity.
- Aktivita je vědomě koncipována a formulována tak, aby splňovala stanovené a vhodné cíle a umožňovala i neočekávané výsledky.
- Aktivita je dobře navržena, naplánována a provedena jak po stránce vzdělávací, tak po stránce organizační.
- Na tuto aktivitu jsou vyčleněny odpovídající zdroje.
- Aktivita prokazatelně využívá své zdroje efektivně a účelně.
- Aktivita je monitorována a vyhodnocována.
- Aktivita uznává a zviditelňuje své výstupy a výsledky.
- Tato aktivita integruje zásady a postupy mezikulturního učení.
- Tato aktivita přispívá k cílům politiky na evropské úrovni v oblasti mládeže.

Proto obsahuje 3 typy metod:

A. METODY VYTVÁŘENÍ OBČANSKÝCH PROSTORŮ

V úvodu každé metody uvádíme její motivaci, význam a cíle.

Každá metoda se bude zabývat jednotlivými "ingrediencemi", které by komunita měla namíchat, aby se mohla stát občanským prostorem pro mládež: média, vzdělávání, asociativní kontext, dialog s veřejnými institucemi, infrastruktura pro mladé lidi, online aktivity.

1. Noviny pro mladé

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Nezávislá, objektivní, aktivní a spolehlivá MÉDIA, která propagují a podporují účast mládeže.
Doba trvání (vyhrazený čas)	2 části po 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 osob
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.)
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Týmová práce, Kritické myšlení
Cíle	Vytvoření struktury novin pro mládež

Podrobný popis činnosti	Aktivita je zaměřena na proces organizace a pomoc mladým lidem při sebeorganizaci v rámci struktury novin. Facilitátor představí základní fungování novin - jak se rozhodnout o cílové skupině (čtenáři), jaké hodnoty budou noviny propagovat (poslání), jak bude strukturován obsah novin, jak musí být organizována redakce novin atd. První část (1,5 h) Facilitátor/ka v úvod (10-20 minut - s využitím projektoru/prezentace), představí příklady malých i velkých novin, které ovlivnily menší komunity nebo společnost obecně. Prezentace bude zaměřena na příklady, které inspirovaly společensky významné památky (podle oblasti/země, kde se aktivita odehrává). Poslání (30-35 minut) - skupina bude rozdělena do 3-4 menších skupin, ve kterých definuje poslání novin. Společně pak budou účastníci diskutovat o tom, jak najít poslání, které by pokrylo potřeby všech účastníků. Struktura obsahu - (30-40 minut) účastníci v malých týmech vypracují návrh struktury obsahu novin a určí, na jakou cílovou skupinu se zaměří. V plénu budou všichni účastníci diskutovat a společně rozhodnou. Druhá část (1,5 h) Na základě výsledků předchozí části aktivit musí účastníci vypracovat strukturu redakce, způsob propagace novin apod. Struktura redakce (20-30 min) -v menších týmech se účastníci rozhodnou, jak budou rozděleni úlohy v redakci. V rozhodování musí zohlednit lidské zdroje, které mají k dispozici - skupina, která se aktivitu účastní. Všem účastníkům musí přidělit roli. Všichni společně pak rozhodují o konečné struktuře (nikdo nebude pracovat sám, každé "oddělení" musí být organizováno minimálně ze 2 osob První číslo - (40-50 minut) s využitím struktury z předchozí části vytvoří účastníci návrh prvního čísla novin. Všichni společně musí přijít s náměty. Facilitátor jim pomůže při simulaci procesu rozhodování.
--------------------------------	--

		Guerillová kampaň (20-25 minut) - v malých týmech přijdou. s nápady na propagaci novin v jejich komunitě.
Online distanční aktivity	/ verze	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung	pro	Jaké hodnotíte proces průběh aktivity? Myslíte si, že jste navrhli dobrou strukturu?

2. Řídíme školu společně

Ingredience nezbytná pro to, aby místní komunita byla občanským prostorem pro mládež	Otevřené a občanské angažovanosti mladých lidí přístupné VZDĚLÁVÁNÍ, které podporuje organizování a/nebo zajištění demokratického kontextu pro participaci mládeže a které podporuje spoluřízení mezi učiteli a žáky.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedno část - 1,5 hodiny
Velikost skupiny	10-20 osob
Materiál (prostředky potřebné k provedení aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač Post-it
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.)
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Participace Kritické myšlení Týmová práce Aktivní občanství
Cíle	Podporovat mladé lidi, aby se aktivně podíleli na životě svých komunit.
Podrobný popis činnosti	Participaci je možné stimulovat v jakékoli komunitě. Mladí lidé musí procvičovat participaci v různých prostředích. Vzdělávací systém představuje prostředí, ve kterém mladí lidé tráví velkou část svého života, a navíc prostředí, které by mělo být utvářeno podle jejich potřeb. Všechny vzdělávací systémy v Evropě nabízejí žákům různé nástroje, jak vyjádřit svůj názor, hrát aktivní roli nebo se zapojit. Aby žáci lépe pochopili, nakolik je jejich škola otevřená participaci žáků, představí jim facilitátor princip žebříčku participace. Pochopení žebříčku participace (45 minut)

	Zeptejte se účastníků, co chápou pod pojmem "participace mládeže". Rozdejte jim schéma žebříku participace a vysvětlete, že se jedná o jeden z modelů, jak přemýšlet o různých způsobech participace. Krátce prodiskutujte jednotlivé úrovně. Rozdělte skupinu do 4 malých skupin. Každé skupině přiřadíte jednu úroveň participace a požádejte je, aby si připravily krátkou 2-3 minutovou scénku, která by ilustrovala zvolenou úroveň. Až budou skupiny připraveny, vyzvěte je, aby postupně představily své scénky. Pokud účastníci chtějí, nechte mezi jednotlivými hraními rolí čas na otázky nebo komentáře. Hodnocení školy (45 min) Požádejte účastníky, aby po dobu 5 minut pracovali samostatně a snažili se najít ve svých školách příklady pro co nejvíce z 8 úrovní žebříku. Řekněte jim, aby se zamysleli nad tím, co ve škole po všech stránkách dělají. Podle toho, kolik úrovní pokryli, facilitátor připraví pomocí metody "world café" 3-5 stolů (ke každému stolu budou mít jeden nebo dva "schody"). U každého stolu si mladí lidé prohlédnou svou školu a přijdou s nápady/řešeními, jak by každý z nich mohl individuálně postupovat Poté, co účastníci obejdou všechny stoly, představí celé skupině své řešení.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debriefing	Pomohla vám tato aktivita jasněji přemýšlet o způsobech, jakými se účastníte školního/univerzitního vzdělávání? Co vás nejvíce překvapilo? Myslíte si, že je ve vaší škole zapojení mladých obecně vysoké nebo nízké? Jaké jsou důvody?

² <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680089ac4>

3. Všichni mladí na palubě

Ingredience nezbytná pro to, aby místní komunita byla občanským prostorem pro mládež	Nezávislé, komunitně orientované, neziskové ASOCIATIVNÍ PROSTŘEDÍ, podporované za účelem realizace programů, akcí, událostí a kampaní.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hodiny
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k provedení aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.)
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Participace Kritické myšlení Týmová práce Aktivní občanství
Cíle	Povzbudit mladé lidi ke společné akci
Podrobný popis činnosti	Facilitátor účastníkům představí, co představuje neformální skupina, jak může působit a co ji spojuje. Účastníci budou mít čas přemýšlet o tématech a problémech ve své komunitě, které by rádi změnili. Každý nápad/návrh bude napsán na jiný post-it a facilitátor pak společně s účastníky vytvoří několik "velkých témat". Podle zvolených témat facilitátor vytvoří týmy (na každé téma 3-5 mladých lidí) - jedná se o neformální skupiny utvořené podle společného zájmu.

	V dalším kroku této aktivitě poskytne facilitátor 30-40 minut na diskusi a návrh komunitní intervence v rámci konkrétního problému zvoleného na úrovni skupiny. Může se jednat o informační kampaň, flash mob, online kampaň, malý průzkum, zaslání dopisů místním úřadům atd. V závěrečném kroku představí každá skupina svůj nápad na intervenci a poté obdrží zpětnou vazbu od ostatních účastníků.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung pro	Pomohla vám tato aktivita najít další lidi, kteří se zajímají o podobná témata? Měli bychom jen vyčkávat, že někdo jiný něco udělá, nebo bychom se měli zapojit, aby se něco změnilo? Myslíte si, že společnými silami můžete dosáhnout změny?

4. Komunitní poradní sbor pro záležitosti mládeže

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Etický, účinný a pravidelný DIALOG S VEŘEJNOU SPRÁVOU vedený prostřednictvím debat, konzultací, referenda atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hodiny
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	Flipchart Fixy
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.)
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Participace Kritické myšlení Týmová práce Aktivní občanství Debata
Cíle	Připravit mladé lidi na osobní setkání s orgány veřejné správy.
Podrobný popis činnosti	Facilitátor představí účastníkům průběh aktivity. Po společném brainstormingu o "horkých tématech" jejich místní komunity účastníci společně rozhodnou alespoň o 2 tématech setkání s místními politickými představiteli. Poté budou náhodně rozděleni do 3 kategorií: zástupci mládeže, zástupci veřejné správy, zástupci médií. Budou mít čas na přípravu "schůzky", přičemž dostanou konkrétní role (mladí lidé budou vyjednávat o tom, aby dostali nové vybavení, aby byli jim bylo ponecháno nebo aby přiměli obec k akci, veřejné orgány se budou snažit přesvědčit mladé lidi, že je vše v pořádku, nebo dokonce, že by měli mladí jednat sami).

		Každému z vybraných témat bude vyhrazeno 10-15 minut jednání. Na konci procesu jednání představí mediální skupina "novinky", tedy jak výstupy z jednání pochopili.
Online distanční verze aktivity	/	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung	pro	Jak se účastníci ve svých rolích cítili? Proč si myslíte, že by média mohla prezentovat příběh jinak? Co si z této aktivity odnášíte pro případ osobního setkání se zástupci orgánů veřejné správy?

5. Vytváření občanského prostoru pro mládež

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Flexibilní, dostupná, viditelná, k mládeži přátelská INFRASTRUKTURA PRO MLADÉ LIDI (např. sportovní klub, mládežnická centra, komunitní centrum, divadlo, školy) pro budování mostů a usnadnění dialogu prostřednictvím hudby, sportu, umění atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedno sezení v délce 1,5 hodiny
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k provedení aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kreativita, Kritické myšlení Aktivní občanství Týmová práce
Cíle	Definovat alternativní infrastrukturu pro mladé lidi
Podrobný popis činnosti	Facilitátor představí příklady dobré praxe, jak jsou mladými lidmi využívány fyzické prostory, které nejsou speciálně navrženy pro ně, tedy jako centra/kluby mládeže). Rozdělí účastníky do 3-4 menších skupin a požádá je, aby určili alespoň 4 alternativy infrastruktury pro mládež ve své komunitě (škola, kulturní zařízení, veřejný prostor, průmyslový prostor, soukromý prostor atd.). Po identifikaci těchto prostor si každá skupina vybere jeden prostor a vypracuje obecný program – jak by prostor měl fungovat, jaké by měl mít poslání a jakou službu by měl poskytovat (v souvislosti s hlavním tématem infrastruktury). Propagace tohoto prostoru v rámci komunity bude další výzvou v této aktivitě.

Online / distanční verze činnosti	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debrífung	Myslíte si, že mladí lidé potřebují pro svá setkávání určitý fyzický prostor? Jak často si myslíte, že budete do takového prostoru chodit? Chtěli byste být více než jen účastníkem aktivit v prostoru pro mladé lidi?

6. Informační místo pro mládež na jedno kliknutí

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Bezpečná, viditelná, spolehlivá a přesná DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA, která usnadní mladým lidem přístup k užitečným informacím, fórům, analýzám, peticím atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kreativita, Kritické myšlení Aktivní občanství Týmová práce
Cíle	Identifikovat vhodný digitální nástroj/prostředí pro snadný přístup mladých lidí k informacím
Podrobný popis činnosti	Aktivita bude zahájena brainstormingem, při kterém mladí lidé navrhnou, jak by mohly být informace pro mladé lidi prezentovány. Na flipchartu bude několik kategorií: • Jakou platformu použít? • Co dělá informace pro mladé lidi zajímavými? • Jaký "jazyk" by se měl používat? • Jak často se mladí lidé dostávají k novým informacím?

	Ve druhé části aktivity rozdělí facilitátor účastníky do 4-5 skupin a nabídne jim čas na určení 3 témat a vytvoření materiálů pro veřejnost (mladé lidi). Pomocí této metody budou vytvořeny příklady ideálního informačního procesu v určité komunitě.
Online / distanční verze činnosti	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debrífung	Jak se zapojujeme do práce s mladými lidmi? Jak bychom mohli zlepšit přístup mladých lidí k informacím?

B. METODY ZAPOJENÍ A POSÍLENÍ POSTAVENÍ MLADÝCH LIDÍ PROSTŘEDNICTVÍM OBČANSKÝCH PROSTOR

V úvodu každé metody uvádíme její motivaci, význam a cíle.

Každá metoda se bude zabývat jednotlivými "ingrediencemi", které by komunita měla namíchat, aby se mohla stát občanským prostorem pro mládež: média, vzdělávání, asociativní kontext, dialog s veřejnými institucemi, infrastruktura pro mladé lidi, online aktivity.

7. Zprávy pro všechny mladé lidi

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Nezávislá, objektivní, aktivní a přesná MÉDIA, která propagují a podporují účast mládeže.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	2-3 zástupci místních médií Flipchart Fixy Projektor
Navrhované stránky technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (výsledky učení předpokládané)	Kreativita, Kritické myšlení Aktivní občanství Týmová práce
Cíle	Vytvořit společný prostor pro komunikaci mezi mladými lidmi a média

Podrobný popis činnosti	Pro tuto aktivitu se facilitátor kontaktuje několik zástupců médií (reportéry, koordinátory místních médií atd.). V první části aktivity facilitátor brainstormuje s mladými lidmi, aby zjistili, co bude je bude motivovat k aktivitě ve společnosti a zapojení se do procesu participace. V druhé části aktivity bude dán prostor (10-15 minut) každému hostu, aby představil, jak vybírá zprávy k prezentaci, co dělá zprávu atraktivní, jak zajišťuje objektivní a nezávislý pohled a jak se vyhnout falešným zprávám. V poslední části aktivity facilitátor zprostředkuje dialog mezi účastníky a zástupci místních médií.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debrífung	Byl pro vás tento dialog užitečný? Jaký je výsledek brainstormingu?

8. První krůčky k aktivnímu občanství

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež	Otevřenost a přístupnost občanské pro angažovanosti mladých lidí, VZDĚLÁVÁNÍ, které podporuje organizování a/nebo vytváření demokratických kontextů pro participaci mládeže a které podporuje spoluřízení mezi učiteli a žáky.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedno sezení v délce 1,5 hodiny
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k provedení aktivity)	2-3 učitelé/odpovědní pracovníci ze škol/univerzity Flipchart Fixy Projektor
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (výsledky učení předpokládané)	Kreativita, Kritické myšlení Aktivní občanství Týmová práce
Cíle	Vytvořit společný prostor pro komunikaci mezi mladými lidmi a zástupci škol/univerzit
Podrobný popis činnosti	V první části aktivity provede facilitátor s mladými lidmi brainstorming, aby zjistil, co bude mladé lidi motivovat k tomu, aby se stali aktivními ve své škole/univerzitě a zapojili se do procesu participace. Zvláštní část bude věnována také identifikaci hlavních překážek, kvůli kterým se mladí lidé neúčastní procesu. V druhé části aktivity bude poskytnut každému z hostů prostor (10-15 minut), aby představil, jakým způsobem se věnuje mladým lidem ve své instituci a jak je motivuje k participaci.

	V poslední části aktivity bude nabídnut prostor pro interakci – facilitátor řídí dialog mezi mladými lidmi a hosty.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debrífung	Jak jste se cítil jako aktivní účastník tohoto dialogu? Jak si myslíte, že tato zkušenost ovlivní vaše budoucí aktivity?

9. Dobrovolnictví vám otevře obzory

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Nezávislé, komunitně orientované, neziskové ASOCIATIVNÍ PROSTŘEDÍ podporované při realizaci programů, akcí, událostí, kampaní.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	2-4 místní nevládní organizace / iniciativy zaměřené na komunitu, které pracují s dobrovolníky. Flipchart Fixy Projektor
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kreativita, Kritické myšlení Aktivní občanství Týmová práce
Cíle	Vytvořit společný prostor pro komunikaci mladých lidí se 2-4 místními nevládními organizace / iniciativami zaměřenými na komunitu a pracujícími s dobrovolníky.
Podrobný popis činnosti	První část bude věnována hostům, kteří představí, co pro ně dobrovolnictví znamená. Představí jen obecné aspekty, nikoliv detailní úkoly/role dobrovolníků, 5-10 minut pro každého hosta. Mladí lidé zformulují, co by je k dobrovolnictví motivovalo (facilitovaná aktivita). V poslední části hosté představí možnosti zapojení mladých lidí, do činností/projektů jednotlivých organizací.

Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debriefing	Inspirovala vás tato aktivita k zapojení se do dobrovolnické činnosti? Jaký první krok uděláte?

10. Utvářejte svou komunitu

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Etický, účinný a pravidelný DIALOG S VEŘEJNOU SPRÁVOU, prostřednictvím debat, konzultací, referenda atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k provedení aktivity) praxe)	Projektor
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané) výsledky učení)	Aktivní snížení Kritické myšlení
Cíle	Představte účastníkům 2-4 místní zvolené zástupce z obecního nebo krajského úřad, nebo zástupce politických stran (ideálně starostu nebo místostarostu), abychom seznámili účastníky s tím, co jejich činnost obnáší.
Podrobný popis činnosti	K aktivitě je využita metoda živé knihovny – každý host bude mít vyhrazené místo, kde bude sdílet své zkušenosti. Důraz bude kladen na to, jak se seznamuje s názory občanů.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debriefing	Jak si myslíte, že můžete přispět k rozvoji komunity a jaké v tom předpokládáte výzvy?

11. Mládež v centru pozornosti

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Flexibilní, dostupná, viditelná, mládeži přátelská INFRASTRUKTURA PRO MLADÉ LIDI (např. sportovní klub, mládežnická centra, komunitní centrum, divadlo, školy) pro budování mostů a usnadnění dialogu prostřednictvím hudby, sportu, umění atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	15-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	2-4 zástupci sportovních klubů, divadel, škol Projektor Flipchart Fixy
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Aktivní naslouchání Kritické myšlení Týmová práce Aktivní občanství
Cíle	Facilitace dialogu mezi vlastníky fyzického prostoru a mladými lidmi.
Podrobný popis činnosti	Pro tuto aktivitu bude použita metoda „world café“. Na začátku každý host představí infrastrukturu, kterou disponuje a případně i specifické programy pro mladé lidi. Facilitátor vyhradí pro každou typologii infrastruktury jeden stůl, kam mladí lidé přijdou s nápady, jak by se daný prostor mohl proměnit/využít, aby se mohli zapojit. Specifické zaměření bude nabídnuto také na typologii aktivit provozovaných v dané infrastruktuře. Na závěr aktivity proběhnou prezentace výstupů od každého stolu – nápady, jak by se infrastruktura mohla trval změnit nebo dočasně (jeden den/týden). apod.), aby ji mohli využívat mladí lidé.

Online distanční verze aktivity	/	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung	pro	Co by přesvědčilo účastníky, aby použili alternativní infrastrukturu? Jak/kdy by tuto příležitost doporučili svým přátelům?

12. Podejte pomocnou ruku svým kolegům

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež	Bezpečná, viditelná, spolehlivá a přesná DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA, která usnadní mladým lidem přístup k užitečným informacím, fórům, analýzám, peticím atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	1-1,5 hod
Velikost skupiny	20-30 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	1-2 místní vloggeři/influenceri Videoprojektor počítač flipchart
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	YouTube, PowerPoint/Prezi
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kreativita Kritické myšlení Týmová práce
Cíle	Nabídnout mladým lidem profesionální pohled na sociální média.
Podrobný popis činnosti	Facilitátor určí a pozve 1-2 influencery místního nebo celostátního významu, kteří mladým lidem vysvětlí, jak lze vytvořit virální sdělení na internetu, jakou technikou, jak ho propagovat atd. Po prezentaci nabídne facilitátor 2-5 témat (nevládní organizace, skupiny potřebných apod.) a rozdělí účastníky do skupin. Každá skupina připraví strukturu online kampaně, jejímž cílem bude dostat své téma do povědomí. Kampaň bude představena a hosté na ní dají svou zpětnou vazbu.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.

C. METODY, JAK POZNÁT ÚBYTEK OBČANSKÉHO PROSTOR ZMENŠUJE, A JAK PROTI NĚMU BOJOVAT.

V úvodu každé metody uvádíme její motivaci, význam a cíle.

Každá metoda se bude zabývat jednotlivými "ingrediencemi", které by komunita měla namíchat, aby se mohla stát občanským prostorem pro mládež: média, vzdělávání, asociativní kontext, dialog s veřejnými institucemi, infrastruktura pro mladé lidi, online aktivity.

13. Když o tom nepíšou, neznamená to, že to neexistuje!

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Nezávislá, objektivní, aktivní a důvěryhodná MÉDIA, která propagují a podporují účast mládeže.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Dvě části po 1-1,5 hodině, s týdenním odstupem.
Velikost skupiny	5-15 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k provedení aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Počítač
Navrhované stránky technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.), video
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Týmová práce Kritické myšlení
Cíle	Podněcovat mladé lidi k aktivitě ve vlastní komunitě.

Podrobný popis činnosti	První část Facilitátor představí příklady problémů mladých lidí, které se neobjevují v médiích. Po prezentaci budou účastníci rozděleni do 3-4 skupin, ve kterých proběhne brainstorming o důvodech, proč v médiích nejsou dané problémy prezentovány, a o tom, jak by se tato situace mohla změnit. Každá skupina představí své výsledky. Na závěr aktivity účastníci vytvoří malé týmy, které budou mít za "domácí úkol" identifikovat problémy, s nimiž se mládežnické nevládní organizace nebo mladí lidé v jejich komunitě potýkají, ale které nejsou viditelné v médiích. Druhá část Skupiny představí své závěry a společně s facilitátorem najdou řešení/akce, které by mohly podniknout (online guerillová kampaň, dopisy do místních novin atd.)
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro hlášení	Jak si myslíte, že můžete přispět k boji proti úbytku občanského prostoru a pomoci rozvoji komunity? Jaké výzvy předvídáte?

14. Vzdělání patří mládeži

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež	Otevřenost a zpřístupnění občanské angažovanosti mladým lidem, VZDĚLÁVÁNÍ, které umožňuje organizovat a/nebo tvorbu demokratických podmínek pro účast mládeže a které podporuje spoluřízení školy mezi učiteli a žáky.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1,5 hod
Velikost skupiny	10-20 osob
Materiály (prostředky potřebné k provedení aktivity)	Flipchart Fixy Projektor Laptop Post-it
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	Prezentační nástroj (PowerPoint, Prezi atd.)
Rozvíjené kompetence (předpokládané) výsledky učení)	Účast Kritické myšlení Týmová práce Aktivní občanství
Cíle	Podporovat mladé lidi, aby se aktivně podíleli na životě svých komunit.
Podrobný popis činnosti	V některých případech nebo dokonce v některých obdobích je účast mladých lidí pod tlakem, zejména ve vzdělávacím systému. Všechny vzdělávací systémy v Evropě nabízejí žákům různé nástroje, jak vyjádřit svůj názor, mít aktivní roli nebo se zapojit. Existují ale i případy, kdy se k omezení participace využívá školné v rámci vzdělávacího procesu, a nejen to. (Facilitátor přijde s příklady) Aby účastníci lépe pochopili, nakolik je jejich škola otevřená participaci žáků, představí jim facilitátor princip žebříku participace. Pochopení žebříku participace (45 minut)

42	Zeptejte se účastníků, co chápou pod pojmem "participace mládeže". Rozdejte jim schéma žebříku participace a vysvětlete jim, že se jedná o jeden z modelů, jak přemýšlet o různých způsobech participace. Krátce prodiskutujte jednotlivé úrovně. Rozdělte skupinu na 4 malé skupiny. Každé skupině přiďte jednu úroveň účasti a požádejte je, aby si připravily krátkou 2-3minutovou scénku, která by ilustrovala přidělenou úroveň. Až budou skupiny připraveny, vyzvěte je, aby postupně představily své scénky. Pokud účastníci chtějí, nechte mezi jednotlivými scénkami čas na otázky nebo komentáře. Hodnocení školy (45 min) Podle toho, kolik úrovní účastníci pokryli, facilitátor nachystá dle metody „world café“ 3-5 stolů (pro každý stůl budou mít jeden nebo dva "schody"). U každého stolu mladí lidé zhodnotí svou školu a určí, proč nebo kdo vytváří vnější faktory, které snižují účast. Až se účastníci vystřídají u všech stolů, odprezentují před celou skupinou výstupy od jednotlivých stolů.
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung pro	Pomohla vám tato aktivita jasněji přemýšlet o způsobech, jakými se účastníte školního/univerzitního vzdělávání? Co vás nejvíce překvapilo? Myslíte si, že je míra participace mládeže ve vaší škole obecně vysoká nebo nízká? Jaké jsou důvody? Záleží na tom, zda se mladí lidé aktivně účastní, nebo ne?
Podklady	Žebřík participace ³

³ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680089ac4>

15. Neodrazujte mládež od pomoci!

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež	Nezávislé, komunitně orientované, neziskové ASOCIATIVNÍ PROSTŘEDÍ, podporované za účelem realizace programů, akcí, událostí a kampaní.
Doba trvání (vyhrazený čas)	1 - 1,5 hod
Velikost skupiny	10-20 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k provedení aktivity) praxe)	2-3 zástupci různých místních nevládních organizací Flipchart Značky Videoprojektor
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	YouTube, Prezi
Rozvíjené kompetence (předpokládané) výsledky učení)	Kritické myšlení Týmová práce
Cíle	Orientace na řešení problémů pro mladé lidi
Podrobný popis činnosti	Facilitátor předem zdokumentuje různé problémy, s nimiž se potýkají nevládní organizace, které jsou přizvány k účasti na aktivitě). Facilitátor rozdělí účastníky do 3-4 skupin a nabídne mladým lidem k řešení různé výzvy. Každá skupina bude mít 30-45 minut na přípravu řešení. Ve druhé části aktivity mladí lidé představí hostům řešení vycházející z pohledu mladých lidí na dané problémy.

Online distanční verze aktivity	/	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung	pro	Jak si myslíte, že můžete přispět k boji proti úbytku občanského prostoru a pomoci rozvoji komunity? Jaké výzvy očekáváte?

16. Naslouchejte mladým dřív, než rozhodnete o jejich budoucnosti

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež	Etický, účinný a opakovaný DIALOG S VEŘEJNOU SPRÁVOU, prostřednictvím debat, konzultací, referenda atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna část - 1-1,5hod
Velikost skupiny	10-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	Flipchart Fixy Videoprojektor Počítač
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	PowerPoint, YouTube
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kritické myšlení Týmová práce
Cíle	Podnítit mladé k participaci na dění v jejich komunitě, připravit je na to, jak reagovat, když jsou ohrožena jejich práva.
Podrobný popis činnosti	Použitá metoda: hraní rolí Facilitátor představí kontext: Obec chce zrušit 50% slevu na veřejnou dopravu pro mladé. Účastníci budou rozděleni do dvou skupin, z nichž jedna bude zastupovat orgány veřejné správy a druhá zástupce mládeže. Každá skupina bude mít 20-30 minut na přípravu svých argumentů a opatření. Facilitátor vytvoří kontext pro debatu, ale také pro jinou formu diskuse (od článku po protest).

Online distanční verze aktivity	/	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky debrífung	pro	Jak si myslíte, že můžete přispět k boji proti omezování občanského prostoru a pomoci rozvoji komunity? Jaké výzvy očekáváte?

17. Už žádné překážky pro mládež

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Flexibilní, dostupná, viditelná, mládeži přátelská INFRASTRUKTURA PRO MLADÉ LIDI (např. sportovní klub, mládežnická centra, komunitní centrum, divadlo, školy) pro budování mostů a usnadnění dialogu prostřednictvím hudby, sportu, umění atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	Jedna aktivita 1-1,5h
Velikost skupiny	10-20 mladých lidí
Materiály (prostředky potřebné k provedení aktivity) praxe)	Flipchart Značky Videoprojektor Laptop
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	PowerPoint, YouTube
Rozvíjené kompetence (výsledky učení předpokládané)	Kritické myšlení Týmová práce
Cíle	Povzbudit mladé k participaci na dění v jejich komunitě, připravit je na to, jak reagovat, když jsou ohrožena jejich práva.
Podrobný popis činnosti	Facilitátor představí kontext: Obec chce obec uzavřít centrum pro mládež. Účastníci budou rozděleni do 2-3 skupin. Každý tým bude mít 20-30 minut na vytvoření svých argumentů a přípravu akce. Facilitátor vytvoří kontext pro debatu
Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.

Otázky debrífung	pro Jak si myslíte, že můžete přispět k boji proti omezování občanského prostoru a pomoci rozvoji komunity? Jaké výzvy očekáváte?
-----------------------------	--

18. Poskytněte mladým lidem přístup ke kvalitním informacím

Ingredience nutné pro to, aby komunita byla občanským prostorem pro mládež prostor	Bezpečná, viditelná, spolehlivá a přesná DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA, která usnadní mladým lidem přístup k užitečným informacím, fórům, analýzám, peticím atd.
Doba trvání (vyhrazený čas)	1 - 1,5 h
Velikost skupiny	10-20 mladých lidí
Materiál (prostředky potřebné k realizaci aktivity)	Flipchart, Fixy Videoprojektor
Navrhovaná technologie (Prezi, Zoom atd.)	YouTube, Prezi
Rozvíjené kompetence (předpokládané výsledky učení)	Kritické myšlení Týmová práce
Cíle	Poskytnout mladým lidem nástroje pro přístup ke kvalitním informacím
Podrobný popis činnosti	Před zahájením aktivity vybere facilitátor 3-4 zpravodajské webové stránky s pochybným obsahem. Facilitátor vytvoří 3-4 skupiny a každá z nich bude mít za úkol identifikovat co nejvíce falešných zpráv z konkrétních webových stránek - na zjištění budou mít 30-40 minut. Ve druhé části každá skupina představí své výsledky a metody použité k jejich ověření. Na konci aktivity bude na flipchartu vytvořen seznam metod používaných k prevenci falešných zpráv.

Online / distanční verze aktivity	Aktivitu lze přizpůsobit pro online verzi využitím funkce „breakout rooms“ nástroje Zoom. Účastníci mohou zapisovat své nápady do aplikací „whiteboard“ nebo „paddle“.
Otázky pro debrífung	Jak si myslíte, že můžete přispět k boji proti omezování občanského prostoru a pomoci rozvoji komunity? Jaké výzvy očekáváte?

KAPITOLA 4: ÚSPĚŠNÉ PROJEKTY NEBO METODY UPLATŇOVANÉ V KOMUNITĚ

OLTALOM SPORT ASSOCIATION (MAĎARSKO)

Naši účastníci pocházejí z rodin s nízkým socioekonomickým statusem, mají problémy v mnoha oblastech života, jsou znevýhodněni, žijí v neúplné rodině nebo v zařízeních na ochranu dětí nebo dříve žili v nevyhovujících bytových podmínkách. Chybí jim stabilita, pravidelnost a často i primární pečující osoba, od které by je mohli vést. Předčasné ukončení školní docházky je u našich školou povinných účastníků běžným jevem. Dospívajícím se nedostává se adekvátní sexuální výchovy, s čímž je spojený častý výskyt předčasných těhotenství a potratů a s nimi spojených traumata. V důsledku všech těchto jevů se hráči, kteří k nám přicházejí, bez ohledu na věk nebo pohlaví, častěji zapojují do trestné činnosti (např. krádeže, šikana, obchod s drogami atd.).

Demografické údaje: 6-40 let, ale obvykle převažují mladí dospělí ve věku 18-28 let. Největším problémem je předčasné ukončení studia, udržení účastníků v programu. V roce 2019 se celkem 448 hráčů, z toho 265 mužů a 183 žen, zúčastnilo více než 500 hodin pravidelného tréninku. V roce 2019 jsme uspořádali 12 Fair Play Fotbal Roadshow na 11 v Maďarsku a 1 v zahraničí pro celkem 96 týmů a 576 hráčů.

Jedním ze základních kamenů činnosti našeho sdružení jsou fotbalové tréninky, které se konají každý týden na různých místech a jejichž cílem není nutně získání kondice a dokonalá hra s míčem, ale spíše trénink týmové spolupráce, sociálního začlenění a překonávání genderových rozdílů. Na druhé straně se v zájmu navázání otevřenějších vztahů naši sociální pracovníci účastní tréninků, udržují stálý kontakt s hráči a v případě našich menších hráčů i s jejich rodiči a příbuznými. Po navázání důvěrnějšího vztahu se snažíme naše hráče zapojit do sociální pomoci, ať už jde o řešení problému s bydlením, poradenství v oblasti duševního zdraví nebo emoční pomoc při lékařském vyšetření. Jako nevládní organizace OSA zajišťuje svůj provoz z grantů, získaných prostřednictvím výběrových řízení, a z nichž většina pochází ze zahraničních zdrojů. Trenéři a sociální pracovníci jsou s hráči v úzkém, často každodenním kontaktu a snaží se svým hráčům poskytnout co nejkomplexnější péči tím, že spolupracují s dalšími zainteresovanými institucemi a zapojují hráče do procesu přizpůsobování se jejich aktuálním potřebám a požadavkům.

Výsledky:

- Dívčí klub s psycho-edukačními metodami - 10krát, 7-10 účastnic v průměru
- Workshop o zaměstnatelnosti a zaměstnání: 6 různých míst 6krát, průměrně 10 účastníků
- Angličtina pro hráče starší 18 let: 50krát, průměrně 5 účastníků
- Angličtina pro hráče do 18 let od listopadu 2019: 6krát s průměrným počtem 5 účastníků.
- Stipendijní program a mentoring

Výuka angličtiny významně přispívá k tomu, že se děti mohou účastnit zahraničních fotbalových turnajů. Aby se jim dařilo, nestačí, aby uměly dobře hrát fotbal, důležité je, aby uměly také komunikovat s ostatními účastníky. Velkou roli v tom hraje výuka angličtiny, protože ti, kteří hrají dobře fotbal a pravidelně navštěvují například hodiny angličtiny, se s větší pravděpodobností zapojí do týmu cestujícího na zahraniční fotbalové turnaje a do stipendijních programů poskytovaných OSA, protože účastí v těchto programech se aktivně podílejí na utváření vlastního života. To je souvislost mezi aktivitami a výsledky. Spolupráci s mezinárodními fotbalovými organizacemi a rozvoj dobrých vztahů lze považovat za jednoznačný úspěch. Například Nadace UEFA pro děti a komunitní program FIFA významně přispěly k fungování sportovní asociace Oltalom i v roce 2019. Díky této podpoře jsme mohli uhradit cestovní náklady našich hráčů na zahraniční a domácí ligy, poplatek za rezervaci dráhy a prostor pro Fair Play Football Roadshow, stravování účastníků akcí a potřebné vybavení pro naši činnost.

Vzhledem k poklesu komunikace mezi sociálními skupinami z různých prostředí jsme čelili následujícím výzvám: s ohledem na cíle programu jsme se vždy snažili svolat týmy z různých skupin společnosti, a podpořit tak pozitivní komunikaci mezi lidmi, kteří nejsou v negativním vztahu, nebo kteří jsou ve vztahu převážně negativním, vedeni skutečnými nebo existujícími stereotypy. V průběhu roku jsme se však několikrát setkali s tím, že týmy reprezentující většinovou společnost na naše pozvání nereagovaly nebo reagovaly negativně. Je proto zásadní zdůraznit společný základ pro budoucnost mezi různými částmi společnosti a pokusit se otevřít přijetí odlišností. Osvěta je proveditelná se zapojením dobrovolníků. Tito dobrovolníci přicházejí sami od sebe, a to díky své sociální vnímavosti a ochotě pomáhat. To je pro naši organizaci velkou pomocí. Větší ziskově orientované společnosti podporují práci OSA formou darů, rozvoj osobnější spolupráce je v současné době utlumen, hledáme ale neustále možnosti, jak tuto situaci změnit.

INEX-SDA (ČESKÁ REPUBLIKA)

V naší případové studii se zaměříme na 2 konkrétní aktivity: workcampy a Ligu férového fotbalu.

Workcampy

Workcampy představují místní a mezinárodní pobyty, jejichž náplní je manuální a nemanuální pomoc místním komunitám na dobrovolné bázi. Pravidelná sezóna workcampů trvá obvykle od května do září a je koordinována mezi různými organizacemi po celém světě.

INEX-SDA koordinuje vysílání českých dobrovolníků na workcampy do zahraničí a také realizaci workcampů v České republice pro mezinárodní i místní dobrovolníky. V zahraničí je organizováno přibližně 2000 work-campů, v České republice pak 35 workcampů. Workcampy samotné trvají od 3 dnů do 3 týdnů a nabízejí různá témata od komunitního rozvoje, obnovy historických památek, sociálních projektů až po projekty v oblasti životního prostředí. Každoročně je do zahraničí vysláno přibližně 450 dobrovolníků a v průměru hostíme dalších 350 dobrovolníků v České republice.

Liga férového fotbalu

Liga férového fotbalu je další iniciativa, která se zaměřuje na místní mládež a zejména na mladé lidi ve věku od 10 do 18 let, kteří jsou častěji ohroženi sociálními problémy. Ligu organizujeme ve spolupráci s přibližně 30 místními mládežnickými a nízkoprahovými centry v 6 krajích České republiky.

Nízkoprahové kluby jsou otevřené všem mladým lidem, kteří v nich mohou trávit svůj volný čas po škole. Tito mladí lidé, klienti, v klubu mohou získat podporu a konzultace týkající se školy, zdraví nebo jiných typů sociálních problémů, kterým mohou čelit. Je to také místo, kde se mohou setkávat a bavit se s ostatními podobně mladými lidmi ve svobodném a bezpečném prostředí. Některé z těchto klubů účastní naší Ligy férového fotbalu, která se hraje od září do června jednou měsíčně.

Naše Liga je založena na principu sebeurčení hráčů. To znamená, že každý zápas se hraje podle pravidel, na kterých se oba týmy musí před zápasem dohodnout. Každému zápasu tedy předchází diskuse, kde hráči diskutují a dohodnou se na pravidlech, která chtějí pro daný zápas použít. Po odehrání samotného zápasu se týmy znovu sejdou a zhodnotí zápas. Proberou, zda byla dodržena pravidla, zda nedošlo k nějaké neférové nebo sporné situaci, poukážou na pozitivní aspekty zápasu, a nakonec si navzájem udělí určitý počet bodů podle bodového systému stanoveného pro každou ligu.

Každý zápas tedy končí body za zápas a body za férovost hry. Tento proces usnadňují mediátoři, kteří pomáhají hráčům dospět k dohodě a také reflektovat zápasy. To podporuje rozvoj důležitých kompetencí hráčů, jako je například schopnost jasně vyjádřit svůj názor, skupinové vystupování, rozhodování, hledání kompromisů a mírové řešení konfliktů.

FITT - NADACE TIMIS COUNTY YOUTH FOUNDATION (RUMUNSKO)

Otázka rumunských nadací mládeže a jejich právního rámce

Rumunské právo přiznává nadacím mládeže zvláštní status "veřejně prospěšné právnické osoby", který má svůj původ v zákonném nařízení č. 150/1990, jenž tyto struktury rovněž jmenuje správci zbývajících vlastnictví (majetku a finančních prostředků) bývalých komunistických mládežnických organizací. Svaz komunistické mládeže (UTC) byl založen v roce 1922 a navzdory svému kontroverznímu chodu si po celá léta zachovával soukromoprávní (a nikoli veřejnoprávní) společensko-organizační charakter, dokonce i komunistická ústava zachovala jeho soukromé (a nikoli veřejné) dědictví. Původním cílem mládežnických nadací byla správa zmíněného majetku ve prospěch všech mladých lidí a nestrannických mládežnických organizací. O 12 let později byly tyto priority upraveny zákonem č. 146/2002, který stanovil, že cílem těchto organizací má být kromě původní vlastnické povinnosti také rozvoj, organizace a financování specifických programů, jakož i školení a výchova mládeže "v duchu humanistických tradic, hodnot demokracie a aspirací rumunské společnosti". Nicméně tato změna nebyla až tak přínosná, neboť další článek téhož zákona nařizoval, že 3 z 5 členů rady jmenují příslušné okresní rady. Po více než třech letech zákon č. 350/2006, známý také jako "zákon o mládeži", vrátil pravomoc valné hromadě, přičemž kompletní rada se opět skládala ze zástupců členů.

V březnu 2020, kdy pandemie koronaviru zasáhla společnost, zahájilo Ministerstvo mládeže a tělovýchovy veřejnou konzultaci k návrhu prováděcího předpisu k zákonu č. 146/2002, zpožděného plánu odvozeného z nařízení vlády o mimořádných opatřeních č. 1/2002. 166/2002, který narušuje integritu nadací mládeže tím, že znovu zavádí požadavek, aby 3 z 5 členů správní rady jmenovaly příslušné krajské rady. Současně tato škodlivá zákonodárná iniciativa vytvářená v parlamentu měla za cíl zrušit právní rámec, na jehož základě nadace fungují, a následně je rozpustit. Těmto dvěma iniciativám věnovala značnou pozornost některá studentská sdružení, což vyvolal mylný a nepromyšlený boj proti FITT a nadacím mládeže..

Hlavním cílem FITT bylo zachovat status quo, pokud jde o právní rámec nadací pro mládež, v přesvědčení, že zásah do struktury správní rady a předání vlastnictví mládeže do rukou okresních rad by mělo jistě neblahé důsledky jak pro samotné nadace, tak pro místní mladou komunitu, která z jejich činnosti těží. Hlavním strategickým směrem, který FITT sledoval, bylo vyvrácení tvrzení, které

tvořilo jádro argumentace iniciátorů: že stávající nadace mládeže nerealizují projekty, které by byly relevantní pro mladé lidi v jejich okolí. Proto FITT převzal roli "emulgátora" a sdružil všechny krajské nadace mládeže pod hlavičkou webových stránek, kde transparentně popisují svou činnost a poskytují informace o svých místních členech, zaměstnancích, partnerech, strategiích a patrimoniu.

Dalším oblíbeným argumentem zastánců obou návrhů bylo údajné zneužití dědictví. FITT prokázal, že svěřením dědictví do správy orgánů veřejné moci nemusí být ve skutečnosti tak dobrým řešením, jak se někteří domnívají. Zkušenosti naopak ukázaly, že některé budovy a pozemky po bývalé organizaci komunistické mládeže, které byly svěřeny do péče okresních úřadů, se v průběhu let proměnily v soukromé podniky a nákupní centra, což byl aspekt, který byl ve veřejné diskusi příhodně opomenut. Na tento dvojí metr upozornil FITT v otevřeném dopise skupině příznivců, v němž zdůraznil, jaké škody mohou způsobit neobjektivní příběhy, pokud se jim nevěnuje dostatek pozornosti.

Rozsáhlá síť FITT měla zásadní význam při vytváření veřejného tlaku na ministerstvo, na národní i mezinárodní úrovni, aby prodloužilo dobu trvání konzultačního procesu a vytvořilo pracovní skupinu, která by důkladně prodiskutovala a projednala souvislosti s občanskou společností, včetně těch, na které se navrhovaná nařízení přímo zaměřují, tedy nadací. Ministerstvo bylo zaplaveno dopisy od místních, národních a mezinárodních struktur, které odsuzovaly jejich návrh a bojovaly za integritu a nezávislost nadací pro mládež.

Řešení otázky právního rámce nadací pro mládež stále probíhá, doufáme ale, že naše věc má oporu v nezpochybnitelných tvrdých faktech a pravdách, které nelze odmítnout. Navzdory množství výzkumů a frustrací, které za tímto bojem stojí, je pozitivní zprávou skutečnost, že poprvé spojily síly všechny nadace mládeže, což je synergie, která by mohla spustit lavinový efekt, jenž nakonec povede k aktualizaci současné legislativy v oblasti mládeže v souladu se současnými evropskými zásadami.

KAPITOLA 5: JAK POUŽÍVAT TUTO PŘÍRUČKU

Tato příručka je souborem nástrojů, pokynů a zdrojů pro pracovníky s mládeží, kteří chtějí **mladým lidem předávat pokročilé a inovativní neformální metody**. Příručka pomáhá pracovníkům s mládeží **nastavit cestu procesem vytváření občanských prostor a zmocňování mladých lidí prostřednictvím těchto občanských prostor**.

Je navržena tak, aby **provedla pracovníky s mládeží celým procesem** přeměny jejich vlastní komunity v občanský prostor.

Tato kapitola se bude skládat z **dvouletého plánu, jak proměnit místní komunitu v občanský prostor pro mládež**.

Co je to práce s mládeží? Rozumíme jí všichni stejně? Pokud ne, je to špatně? Pokusili jsme se vysvětlit, nejen **co je práce s mládeží, ale hlavně roli práce s mládeží s ohledem na občanský prostor**.

"Jak proměnit místní komunitu v prostor pro mládež" podá pomocnou ruku především komunitám, **kde práce s mládeží není dostatečně pochopena, doceněna nebo je nedostatečně financována**, kde **veřejní nebo soukromí vlastníci prostor nejsou otevřeni všem typům aktivit s mladými lidmi: formálním, neformálním a informálním, s mladými lidmi, kteří nemají zájem, motivaci nebo energii stát se aktivními občany nebo jsou odpojeni od online světa či naopak tráví příliš mnoho času na internetu**.

Tato příručka poslouží pracovníkům s mládeží také k tomu, aby se naučili, **jak dostat do centra pozornosti svou činnost, propagovat její výsledky a zvyšovat povědomí společnosti o úloze a hodnotě práce s mládeží při vytváření občanského prostoru**.

Je tato příručka určena pouze pro pracovníky s mládeží? Ne, snažili jsme se představit, jaký přínos může mít **pro mládežnické nevládní organizace, sociální pracovníky, vychovatele, učitele apod.**

Tato příručka připravuje pracovníky s mládeží i na specifické pracovní podmínky. **Všechny aktivity jsou proto navrženy tak, aby je bylo možné přizpůsobit online nebo na dálku**.

Příklady dobré praxe jsou příběhy, které se vztahují k **"ingrediencím"** řešeným v této příručce a popisují **komunitu, kde se uskutečnily, motivaci, sledované cíle, uskutečněné aktivity a samozřejmě výsledky**. Cílem těchto příběhů je **poskytnout pracovníkům s mládeží inspirativní příklady a další motivaci**.

ZÁVĚRY

Milí pracovníci s mládeží, **doporučujeme vám, abyste používali nejen naše metody, ale také sami rozvíjeli své vlastní**, vytvořené **podle potřeb mladých lidí ve vašich komunitách**.

Příručka "Jak proměnit místní komunitu v prostor pro mládež" vám pomůže lépe pochopit, **co je občanský prostor** a seznámit se s **jeho odlišným vnímáním různými skupinami lidí a mladými lidmi zvláště**.

Vzhledem k tomu, že existuje mnoho příruček pro pracovníky s mládeží zabývajících se specifickými prvky občanských prostor, soustředíme se na **komplexní přístup** a vytvoření inovativní příručky pro vás na téma *Jak proměnit místní komunitu v občanský prostor pro mládež*, bude vycházet z **IO1, který sloužil jako stavební kámen pro tuto sadu nástrojů** (s ohledem na to, že data a závěry z výzkumu se používají při jejich převodu do praktické sady nástrojů pro pracovníky s mládeží), na **hlavní řešenou otázku**: a na **"ingrediencích"**, které by naše komunity měly mít, aby se staly občanským prostorem **pro mládež**: média, vzdělávání, asociační kontext, dialog s veřejnými orgány, infrastruktura pro mladé lidi, online aktivity.

Prostřednictvím této příručky pochopíte, **proč je občanský prostor důležitý**, a díky představeným metodám **zjistíte, jak občanský prostor identifikovat, vytvořit** (pokud neexistuje), **nárokovat** (pokud je ztracen) a **udržet** (jakmile je vytvořen).

PŘÍLOHY

IO1 je počáteční fází vytvoření participativní příručky, která bude během následujících šesti měsíců zkoumána a ověřována.

První etapa má za úkol vypracovat úvodní část a představit kontext této příručky. Dále následují další tři etapy, podle jednotlivých metodických sad.

Po přezkoumání jednotlivými organizacemi během školení, jehož účelem je zajistit přenositelnost příručky, jsou metody testovány ve spolupráci s pracovníky s mládeží, jejichž zpětná vazba bude následně zapracována.

SEZNAM UŽITEČNÝCH ZDROJŮ PRO PRACOVNÍKY S MLÁDEŽÍ:

1. Metodika hodnocení pro identifikaci rizikové mládeže⁴ ;
2. INCA-Kit: INCA: Umění, kultura a neformální vzdělávání, vytváření sítí v oblasti mládeže⁵ ;
3. Místní/regionální sítě pro (smysluplnou) účast mládeže⁶ ;
4. Výzva pro vás a vaši komunitu – praktická příručka pro využití pouliční animace pro sociální změnu⁷ ;
5. Dokumentární tvorba v projektech pro mládež - inspirace do začátku -⁸ ;
6. Here2Stay – příručka o neformálním vzdělávání a jeho společenském uznání⁹ ;
7. Přehrát dopředu. Brožura o sociálním začleňování, sportu a lidských právech¹⁰ ;
8. Život bez filtrů - příručka pro pracovníky s mládeží¹¹ ;
9. ACTion-reACTion¹² ;
10. Budování zdravých komunit, změna příležitostí¹³ ;
11. MakeOver - komplexní soubor nástrojů pro posílení práce mládežnických organizací¹⁴ ; 12. R.E.S.P.E.C.T.¹⁵ ;
13. GAME ON - pokyny a osvědčené postupy pro využití her jako nástroje neformálního vzdělávání¹⁶ ;
14. FA-SILLY-TATORS! Zkoumání humoru v neformálním vzdělávání a projektech pro mládež¹⁷ ;
15. KEY – jazykové vzdělávání jako nástroj integrace mladých migrantů¹⁸ ;
16. Slovník mládeže;¹⁹

⁴ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2229/EN-Evaluation-Methodology.pdf

⁵ <https://issuu.com/incacatalunya/docs/inca-kit>

⁶

[https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-945/CC_LOCAL_REGIONAL_NETWORKS_FOR_\(MEANINGFUL\)_YOUTH%20PARTICIPATION_A%20practical_guide_for_Youth_organisations_and_Youth_Workers.pdf](https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-945/CC_LOCAL_REGIONAL_NETWORKS_FOR_(MEANINGFUL)_YOUTH%20PARTICIPATION_A%20practical_guide_for_Youth_organisations_and_Youth_Workers.pdf)

⁷ <https://www.scribd.com/document/44399086/Street-Animation-for-Social-Change-Guide-english>

⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-751/docfilm_youthproj.pdf

⁹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-811/h2s_electronic_v3.0.pdf

¹⁰ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1766/Play%20Forward%20Booklet_OV2017.pdf

¹¹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2087/A%20life%20without%20filters_MANUAL.pdf

¹² https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2335/ACTion%20-%20reACTion%20publication.pdf

¹³ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2293/Brochure_BHCCO_30-07_compressed.pdf

¹⁴ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2295/1.%20MakeOver%20teaser.pdf

https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2325/Booklet%20RESPECT%20the%20environment%20and%20the%20people.pdf¹⁶ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2330/Game_ON_Guidelines%20and%20Best%20Practices%20on%20How%20to%20Use%20Gaming%20as%20a%20Tool%20in%20Non-formal%20Education.pdf

¹⁷ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2382/manual_Fa-silly-tators.pdf

¹⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2388/MANUAL_key_ole.pdf

¹⁹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2298/Dictionary%20of%20Youth_compressed.pdf

17. Být vaším hostitelem. Lepší začlenění mladých uprchlíků do hostitelských společností;²⁰
18. Hrajte si se mnou a uče se ode mě;²¹
19. Strategie regenerace opuštěných budov;²²
20. Udržitelný průvodce;²³
21. Soubor nástrojů pro intersekcionalní mainstreaming;²⁴
22. StoryTelling a right;²⁵
23. Velmi dobré postupy;²⁶
24. Cesta – zapojení mladých lidí do vzdělávání a činnosti za rovnost žen a mužů a proti násilí na základě pohlaví;²⁷
25. Praskne bublina. Změna prostřednictvím participativního divadla;²⁸
26. Průvodce hraním rolí. Kdy a jak byste ji měli použít;²⁹
27. Jak vyprávět (životní) příběh. Dovednosti mediální produkce;³⁰
28. Prevence předčasného ukončování školní docházky prostřednictvím digitálního mapování příběhů;³¹
29. Mládež jako vůdce změny: Jak zapojit mladé občany do antidiskriminačních iniciativ;³²
30. Domov je tam, kde jsem – podporujte migranty, aby si své dobrodružství užili co nejlépe;³³
31. Identita je klíčová. Sdílení zkušeností se změnou s důvěrou. Příručka pro pracovníky s mládeží;³⁴
32. Emoční inteligence a zvládání konfliktů;³⁵
33. Venku v. Proměna nenávisti v prostředí mládeže;³⁶
34. Nástroj pro začlenění;³⁷
35. Schopnost šíření;³⁸

²⁰ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2300/Toolbox_Being%20your%20Host.pdf

²¹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2280/Handbook%20Outdoors%20games.pdf

²² https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2362/A%20strategy%20to%20regenerate%20abandoned%20buildings%20-%20FUGON.pdf

²³ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2364/PSGR_Sustainable%20Guide.pdf

²⁴ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2429/Toolkit_on_intersectional_mainstreaming.pdf

²⁵ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2292/StoryTell%20A%20Right_info%20graphic.pdf

²⁶ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2294/EIF_PBA_Brochure_2019.pdf

- ²⁷ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2417/Manual_Journey_EN.pdf
- ²⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2378/Burst%20Your%20Bubble.%20Ebook.pdf
- ²⁹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2296/Role%20Play%20guide.pdf
- ³⁰ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2367/IO2-03_MyStoryMap_EN.pdf
- ³¹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2368/IO6_MyStoryMap_EN.pdf
- ³² https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2272/IO1-EN-Handbook.pdf
- ³³ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2254/Erasmus-plus-PRIDE-IO3c-Best-Practice-Examples.pdf
- ³⁴ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2255/Erasmus-plus-PRIDE-IO2-Guidebook.pdf
- ³⁵ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2265/Booklet%20-%20emotional%20and%20conflict%20management%20-%20Fayo%20Foundation%20and%20VCS%202.pdf
- ³⁶ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2274/Outside%20In%20manual%20full%20final.pdf
- ³⁷ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2411/Inclusion%20Toolkit%20-%20Working%20with%20young%20people%20coming%20from%20vulnerable%20groups.pdf
- ³⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2275/Spread%20Ability_compressed.pdf

36. Proti nenávisti. Digitální průvodce;³⁹
37. Vše o vás. Identita a mezikulturní dialog⁴⁰
38. Mír v ulicích;⁴¹
39. Labyrint. Sbírka outdoorových aktivit pro různé účely v práci s mládeží a ve vzdělávání;⁴²
40. Únikové místnosti pro vzdělávání;⁴³
41. EduSkills;⁴⁴
42. Sada nástrojů pro venkovní aktivity pro inkluzi;⁴⁵
43. Čas pro občany. Jednejte, hrajte, zapojte se;⁴⁶
44. Jak se lépe zapojit do dobrovolnictví v oblasti ochrany přírody?⁴⁷
45. DisAbuse. Zastavte šikanu ze strany disablistů;⁴⁸
46. Jste motorem změny;⁴⁹
47. Brožura o pořádání venkovských festivalů mládeže;⁵⁰
48. E-kniha nápadů pro projekty a akce nevládních organizací;⁵¹
49. P.R.I.D.E. - Podpora práv, inkluze, rozmanitosti a rovnosti. Příručka pro práci s mladými LGBTQ+ lidmi;⁵²
50. Vedení ke změně. Sada nástrojů;⁵³
51. Motivujte! Příručka pro pracovníky s mládeží;⁵⁴
52. Uživatelská příručka pro projekty NEET;⁵⁵
53. Práce v síti: Techniky neformálního vzdělávání pro pracovníky s mládeží;⁵⁶
54. Empower You(th)!.⁵⁷
55. Animujte kampaň Global Change - Street Manual.⁵⁸

³⁹https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2302/Counter%20Hate%20guide-en.pdf

⁴⁰https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2196/All%20about%20you.pdf

⁴¹https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2248/toolkit_Peace-on-the-Streets.pdf

⁴² [https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2244/"LABIRINT%20LTTC_publication_compressed.pdf](https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2244/)

⁴³https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2231/Feeling%20factory.%20Toolboxes..pdf

⁴⁴https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2216/EduSkills.plus%20Press%20Release%20EN.pdf

⁴⁵https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2223/ToolBox%20Outdoor%20Activities%20for%20Inclusion.pdf

- ⁴⁶ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2210/citizentime%20%20book.pdf
- ⁴⁷ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2195/Mountain%20spirit%20Volunteers%20Recommendations.pdf
- ⁴⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2147/DisAbuse%20Training%20Course%20Manual%20-%20English.pdf
- ⁴⁹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2158/Invisible%20Theatre%20Manual_compressed.pdf
- ⁵⁰ <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/brochure-on-how-to-organize-rural-youth-festivals.2641/>
- ⁵¹ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2132/E-book%20of%20ideas%20v.3.pdf
- ⁵² https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2137/Toolkit%20PRIDE_GoFree_2019.pdf
- ⁵³ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1960/Leadership%20for%20change.Toolkit.pdf
- ⁵⁴ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2041/ToolKit-Motivation.pdf
- ⁵⁵ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2036/Opportunities%20Guide.pdf
- ⁵⁶ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2060/Toolkit%20-NET%20WORKING.pdf
- ⁵⁷ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1898/IO_Online%20Toolkit.pdf
- ⁵⁸ https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1904/Street%20%20Campaigning_Manual-compressed.pdf